

Gál Csaba ny. ezredes:

KATONAI ÉS HADITECHNIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK A NAGYVILÁGBÓL

A SZERZŐRŐL:

Gál Csaba ny. ezredes, katonai szakíró (ORCID: 0000-0003-3881-8054; MTMT: 10087274)

NORVÉGIA ÉS NAGY-BRITANNIA ERŐSÍTI A VÉDELMI EGYÜTTMŰKÖDÉST

A norvég kormány 2025. február 20-án kiadott közleménye szerint Nagy-Britannia és Norvégia erős védelmi és biztonsági kapcsolatokat ápol, együttműködésük hosszú múltra tekint vissza, és az közös stratégiai elképzeléseken alapul.¹ Ugyanazok a biztonsági kihívások, a növekvő fenyegetések, valamint a demokrácia és a jogállamiság melletti elkötelezettség jellemzik a két országot, valamint kulturális, történelmi, gazdasági és stratégiai kapocs is összeköti őket. A szorosabb védelmi együttműködés e partnerség egyik kulcsfontosságú építőköve. A két ország védelmi miniszterei aznapi norvégiai találkozásával megkezdődött a két nemzet közötti mélyreható, ambiciózus védelmi megállapodásra irányuló munka a védelem új korszakában, melynek keretében szorosabb ipari kapcsolatokat alakítanak ki, növelik képességeiket és megerősítik fegyveres erőiket. A legsürgetőbb közös feladat Ukrajna támogatása, amit rendíthetetlenül folytatni fognak, ameddig csak szükséges, többek között a tengeri képességek terén is. A kormányközlemény megállapítja, hogy miközben Oroszország illegális háborúja folytatódik Ukrajnában, az orosz agresszió Európa-szerte is növekszik. Oroszország hosszú évek óta folyamatosan fejleszti azokat a képességeket, amelyek kritikus nemzeti infrastruktúrákat vehetnek célba. A két ország felismerte, hogy Oroszország minden rendelkezésére álló eszközt hajlandó alkalmazni az európai kohézió és az Ukrajnának nyújtott támogatás aláásására, ezért azon fognak dolgozni, hogy fokozzák a kritikus tenger alatti infrastruktúrák védelmét és a hibrid fenyegetések elhárítására irányuló képességeiket.

LENGYELORSZÁG ÉS A BALTI ÁLLAMOK KILÉPNÉNEK EGY NEMZETKÖZI SZERZŐDÉSBŐL

2025. március 18-án Észtország, Lengyelország, Lettország és Litvánia védelmi miniszterei kijelentették, hogy az Oroszország általi fenyegetés miatt országaiknak ideje kilépniük az ottawai egyezményből, amely tiltja a gyalogsági aknáknak használatát és felhalmozását.² „Úgy véljük, hogy a jelenlegi biztonsági környezetben kiemelkedő fontosságú rugalmasságot és választási szabadságot kell biztosítanunk a védelmi erőink számára az új fegyverrendszerek és megoldások alkalmazására, és hogy megerősítsük a Szövetség keleti szárnyának

¹ Joint Statement on... 2025.

² Ferran 2025.

védelmét” – áll a közös közleményben. A civilek védelmére irányuló egyezményt 1997. szeptember 18-án fogadták el,³ és azt 133 nemzet írta alá. Az Amerikai Egyesült Államok az egyezménynek nem részese, mert támogatja, hogy Dél-Korea gyalogsági aknákat használjon a közte és Észak-Korea közötti demilitarizált övezetben, a Biden-kormányzat pedig gyalogsági aknákat is adott Ukrajának, hogy segítse az orosz erők elleni védekezését. Hanno Pevkur, Észtország védelmi minisztere szerint sok függ attól, hogy mi lesz a béketárgyalások eredménye, de 500 ezer tapasztalt orosz katona valószínűleg nem akar majd visszatérni a havi 100 dolláros jövedelmet biztosító civil életbe. Két nappal később, március 20-án Paweł Bejda lengyel védelmi miniszterhelyettes bejelentette, hogy országa megkezdi a gyalogsági aknák gyártását, hogy megvédje az Oroszországgal és Fehéroroszországgal közös határait.⁴ A lengyel haderőnek „*akár egymillió*” darab aknára is szüksége lehet, az aknákat pedig Lengyelországban kell legyártani, amihez növelni szükséges a hadiipar kapacitását. Władysław Kosiniak-Kamysz lengyel miniszterelnök-helyettes szerint az egyezményből történő kilépés folyamata az ország kabinetjét, parlamentjét és elnökét is érinti, majd az ENSZ-hez intézett értesítéssel zárul, melyet követően a kilépési eljárás mintegy hat hónapot vehet igénybe.

ÁTALAKULÓBAN A GÖRÖG KATONAI DOKTRÍNA

2025. április 2-án Nikosz Dendiász görög védelmi miniszter bejelentette, hogy az elkövetkező évtizedben 25 milliárd eurót fognak fordítani arra, hogy a haderőt a korszerű csúcstechnológiás hadviselési technológiákhoz igazítsák.⁵ A korszerűsítés az „Achilles-pajzs” elnevezésű tervezett légvédelmi rendszer köré fog koncentrálni, amely elsősorban a szomszédos Törökországgal fennálló feszültségek kezelésére irányul. Görögország a hagyományos védelmi rendszerekről egy csúcstechnológiás, hálózatba kapcsolt rendszer stratégiájára tér át, amelynek középpontjában mobil, mesterséges intelligencia által támogatott rakétarendszerek, dróntechnológiák és fejlett vezetési központok állnak. A tervben szerepel a katonák egyéni felszerelésének korszerűsítése is, ellátásuk különböző érzékelőkkel és kommunikációs rendszerekkel, közöttük műholdas kapcsolatot biztosító eszközökkel, amelyek jelentős szerepet kaphatnak harci körülmények között. A védelmi miniszter szerint a terv megvalósítása az ország számára létkérdés, emellett a védelmi megközelítés, illetve a doktrína teljes megváltoztatása is szükséges, mert így elmozdulnak a hagyományos gondolkodásmódtól, miszerint az Égei-tengert csak a flotta védi. Tervben van a helyi technológiai *start-upok* fokozott mértékű bevonása és a személyi állomány jelentős átszervezése is – egyes szervezetek összevonása, az alulhasznosított bázisok bezárása és a túlméretes parancsnoki struktúra kezelése. A modernizációs törekvés – amelyet a 2010–2018 közötti pénzügyi válság alatt évekig tartó védelmi megszorítások után indítottak el –, a haderő valamennyi ágára kiterjed, és az Amerikai Egyesült Államokkal, Franciaországgal és Izraellel történő együttműködésre összpontosít.

³ 1998. évi X. tv.

⁴ Adamowski 2025.

⁵ Gatopoulos 2025.

SVÁJC NÉMET LÉGVÉDELMI RENDSZEREK VÁSÁRLÁSÁT TERVEZI

2025. április 11-én Svájc védelmi beszerzési hivatala, az Armasuisse bejelentette, hogy a német Diehl Defence hadiipari vállalattal előrehaladott tárgyalást folytat négy vagy öt IRIS–T SLM közepes hatótávolságú légvédelmi rendszer vásárlásáról. A szerződést várhatóan 2025 harmadik negyedévében írják alá, és a beszerzésre az európai Égi Pajzs kezdeményezés részeként kerül sor, melyhez az ország 2024 októberében csatlakozott 15. résztvevőként. A svájci törvényhozók tavaly 660 millió svájci frankos hitelgaranciát hagytak jóvá a közepes hatótávolságú légvédelemre a 2024-es fegyverkezési program keretében, mert az ukrajnai városok elleni rendszeres rakéta- és dróntámadások felhívták a figyelmet arra, hogy a polgári és a katonai célpontokat meg kell védeni a légi fenyegetésekkel szemben. Az új eszközök beépülnek a svájci integrált légvédelembe. Az Armasuisse 2025. március 31. és április 11. között tesztelte a német Hensoldt vállalat TRML–4D légvédelmi radarját is, ezzel újabb lépést tett a beszerzési folyamatban. A radar tulajdonságait a Diehl és a Hensoldt cégekkel közösen tesztelték a sajátos svájci domborzati viszonyokra, többek között PC–12 Pilatus, F/A–18 repülőgépek és helikopterek felderítésére. A tesztek során vizsgálták a frekvenciakompatibilitást is a polgári rendszerekkel, például az időjárás-radarokkal. Az IRIS–T SLM felhasználói közé tartozik Németország és Ukrajna, Lettország 2023 novemberében rendelte meg, Szlovénia és Bulgária pedig 2024-ben. Egy rendszer jellemzően egy tűzvezető egységet, egy radar-egységet és több rakétaindítót tartalmaz.

ÚJ TÖRÖK–EGYIPTOMI HADIIPARI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Március 26-án a török Havelsan hadiipari vállalat bejelentette, hogy Egyiptomban, a Kader gyárral együttműködve, hamarosan személyzet nélküli szárazföldi járművet (UGV⁶) fognak gyártani, ami elemzők szerint az Ankara és Kairó közötti kapcsolatok elmélyülésének a jele.⁷ A jármű nem a Havelsan által fejlesztett és 2021-ben bemutatott Barkan⁸ UGV lesz, hanem egy Egyiptom régiójára szánt konstrukció. A közös fejlesztésű UGV prototípusát a 2025 szeptemberében megrendezendő egyiptomi védelmi expóra, az EDEX-re tervezik elkészíteni, a fejlesztését áprilisban kezdték el. Az UGV-k még viszonylag új technológiának számítanak a Közel-Keleten, és ez az együttműködés lendületet adhat Egyiptom katonai diverzifikációs törekvéseinek. Emellett Kairó egy újabb NATO-partnert kap egy olyan haditechnikai rendszer kifejlesztéséhez, amely egyre vonzóbbá válik azok számára, akik egy harci feladat végrehajtása során szeretnék minimalizálni a saját veszteségeiket. Törökország és Egyiptom 2023 márciusában állapodott meg a kapcsolatok normalizálásáról az egy év-tizeddel korábbi szakítás után, amikor egy kairói puccs eltávolította a Törökország által támogatott egyiptomi elnököt, Muhammad Morszit.

ÚJ-ZÉLAND MEGDUPLÁZZA VÉDELMI KIADÁSAIT

Új-Zéland sokáig keveset költött védelemre, de 2025. április 7-én Christopher Luxon miniszterelnök egy nyilatkozatában bemutatta konzervatív kormánya friss védelmi tervét, amely szerint az ország a következő nyolc évben megduplázza a védelmi kiadásokat, és az

⁶ Unmanned Ground Vehicle.

⁷ Helou 2025.

⁸ Barkan – Autonomous UGV...

első négy évben mintegy ötmilliárd USD értékben új kiadást vállal.⁹ A globális feszültségek rohamosan nőnek, és Új-Zéland jelenlegi védelmi kiadásai alig haladják meg a GDP 1%-át, de azokat 2% fölé kell emelni. A tervet két évente felülvizsgálják, a jelenleg tervezett kiadásnövelés a finanszírozásnak az alsó határa, nem pedig a felső. A védelmi tervet kísérő dokumentumok alapján a kiadások növelésének fő oka Kína stratégiai céljainak magabiztos követése az indiai–csendes-óceáni térségben. „*Különös aggodalomra ad okot Kína katonai képességének gyors és átláthatatlan növekedése.*” Judith Collins védelmi miniszter szerint a távolság már nem ad védelmet a szigetország számára sem a térség felé küldött interkontinentális ballisztikus rakétáktól, sem pedig attól, ha hatalmas csapásmérő képességgel rendelkező hajók jelennek meg a „hátsó udvarban”. Az ország védelme erősítésének igényét az is indokolja, hogy a tőle mintegy 1000 km-re található társult állama, a Cook-szigetek kül- és hadügyét is Wellingtonban intézik. Az egyik fejlesztési irány a haditengerészet képességeinek a javítását célozza meg, hiszen a flotta hajói többségének tervezett maradék élettartama tíz év körüli, ráadásul nagyon vegyes összetételű, öt osztályban nyolc hajóból áll, amelyek számos szempontból egyedi tervezésűek. A fejlesztési listán szerepel a tengeri felderítési képesség jelentős javítása is, amihez személyzet nélküli hajók és repülőgépek beszerzése is szükséges. Nem maradhat el a haderő kommunikációs hálózatának fejlesztése és a kiberbiztonsági képességek javítása sem.

KATONAI MŰHOLDOK ÜZEMANYAG-UTÁNTÖLTÉSE

Az amerikai Űrerők Parancsnoksága a keringési pályán lévő katonai műholdak üzemanyag-al történő utántöltését célzó kísérletek felgyorsításáról döntött, és ennek érdekében három szerződést kötött: kettőt a Northrop Grumman és egyet az Astroscale US vállalattal.¹⁰ Philip Garrant altábornagy, az Űrrendszerek Parancsnoksága (Space Systems Command – SSC) parancsnoka szerint a szolgálat szorosan együttműködik a Légierő Kutatási Laboratóriumával és az iparral annak feltárásán, hogy a koncepciónak van-e elég katonai haszna ahhoz, hogy most vagy a jövőben komoly beruházást indokoljon. Vannak olyan műholdak, amelyek alig képesek manőverezni, mert csak korlátozottan vagy egyáltalán nem képesek üzemanyag-utántöltésre. Ezek manőverezése biztosítható egy másik műholddal történő összekapcsolással és energiaátadással vagy üzemanyag-utántöltéssel. Egy műholdnak képesnek kell lennie arra, hogy a célponthoz vagy a védendő nagy értékű eszközhöz manőverezzen. A program célja alapvetően a közel geoszinkron pályán keringő, az űrbéli helyzetet figyelő programban (Geosynchronous Space Situational Awareness Program – GSSAP) részt vevő műholdak ellátása üzemanyaggal – például hidrazinnal – és más eszközökkel, hogy azok hatékonyan és hosszabb ideig szerezhessenek információt más államok műholdjairól, akár megközelítve őket. Ezt tette például 2022 júniusában az USA 207 jelzésű műhold, amikor röviddel pályára állításuk után megközelített két kínai műholdat, hogy képeket készítsen róluk, ráadásul úgy helyezkedve, hogy azok napsütésben legyenek.¹¹

⁹ Clark 2025.

¹⁰ Hitchens 2025.

¹¹ Werner 2022.

AMERIKAI KATONANŐ SIKERE A RANGEREK VERSENYÉN

Az Amerikai Egyesült Államok szárazföldi csapatainak rangerei közé 2015 előtt nem kerülhettek be nők, abban az évben viszont ketten is befejezték a nem könnyű kiképzést, illetve tanfolyamot.¹² Ezt követően, még abban az évben engedélyezték nők számára is a harci beosztások betöltését. Tíz évvel később, a 2025 áprilisában a legjobb rangerek számára évente megrendezett versenyen először indult nő egy kétfős csapat egyik tagjaként. A háromnapos kimerítő erőpróba során az 52-ből több pár különböző okok miatt feladta a versenyt, a döntőbe 16 pár jutott. A Gabrielle White főhadnagy és Seth Deltenre százados alkotta páros végül a 14. helyen végzett. A verseny kiírása szerint a rangereknek több mint 100 km-t kellett megtenniük a három nap alatt, kevés pihenéssel. Ezalatt a versenyzők helikopteres küldetéseket, fizikai alkalmassági teszteket, szárazföldi navigációs feladatokat, fegyverhasználatot, akadálypályát és egyéb teszteket teljesítettek. White főhadnagy 25 éves, afroamerikai származású, 2021 májusában végezte el a West Point Katonai Akadémiát, egy évvel később pedig letette a ranger vizsgát. A katonai magazinban megjelent cikk szerzője kiemeli, hogy a korábbi években a főhadnagy teljesítménye – vagyis a történelmi elsősége – nagy sajtóvisszhangot váltott volna ki, ami az idén nem történt meg. Az elmúlt tíz évben összesen 154 katonanő végezte el a ranger iskolát.

NORVÉGIA TOVÁBB ERŐSÍTI VÉDELMI KÉPESSÉGEIT

A 2025. április 4-én nyilvánosságra került norvég kormányzati javaslat szerint a haderő csaknem megduplázza önjáró tűzérési eszközeinek a számát, mivel további 24 darab K9 típusú önjáró tarack beszerzését tervezik a dél-koreai Hanwha Aerospace vállalatól 5,65 milliárd norvég koronáért (mintegy 535 millió dollárért).¹³ A beszerzendő 155 mm-es tűzérési eszközök az ország északi térségének védelmére felállítandó Finnmark dandár állományába kerülnek. A beszerzési terv egy 17 milliárd koronás kiadási javaslat része, amely újabb tengeri aknamentesítési képességek megvalósítását, új katonai teherautók beszerzését és létesítményekre fordítandó kiadásokat is tartalmaz. Norvégia korábban már vásárolt 28 darab K9-es tarackot és 14 darab K10-es lőszerutántöltő járművet, így a kormány a gyártóval kötött előző szerződésben foglalt opciót fogja lehívni a további beszerzésre. A beszerzések végrehajtásához szükséges a norvég parlament – Storting – jóváhagyása, bár az ilyen jelentős beruházások szükségesek az ország védelmi képességének megerősítéséhez, összhangban a kormány által 2024 októberében bemutatott hosszú távú tervben foglalt törekvésekkel.

JÉGTÖRŐK AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKNAK

Donald Trump amerikai elnök 2025 januárjában kifejezte érdeklődését 40 új jégtörő hajó beszerzése iránt az amerikai Parti Őrség számára, ezt követően finn és kanadai hajógyárak is tettek különböző ajánlatokat jó üzletek reményében.¹⁴ A kérdés, hogy Washington mit értekel többre: a jégtörők mielőbbi beszerzését vagy a szuverén hajógyártó ipara fejlesztését. Alexander Stubb finn elnök márciusban az amerikai partnerénél tett látogatása előtt remélte, hogy „a jégtörő-diplomácia segíteni fogja Finnországot abban, hogy jó kapcsolatokat

¹² Baldor 2025.

¹³ Ruitenbergh 2025.

¹⁴ Gosselin-Malo 2025.

tartson fenn az Amerikai Egyesült Államokkal és Trumppal”. David Hargreaves, a Seaspan hajózási vállalat egyik vezetője szerint a finn hajógyárak készen állnak jégtörők építésére amerikai megrendelésre, de az is felmerült, hogy az amerikai hajógyárak megvásárolhatják a terveket, hogy ők építsék meg a hajókat, mert képesek lennének rá. Az amerikai törvények értelmében a Parti Őrség hajóit, illetve főbb alkatrészeinek többségét amerikai hajógyárakban kell megépíteni a nemzeti iparágak támogatása és a nemzetbiztonság erősítése érdekében. Az elnök azonban engedélyezhet kivételeket, ugyanis határozott elképzelése, hogy a jégtörőket minél előbb át kell adni, mert a jelenleg üzemeltetett hajók üzemideje hamarosan lejár, ugyanakkor szükséges a nemzeti hajóépítési képességek javítása is, ami viszont jelentős időt vesz igénybe. Nem kizárt, hogy Washington egy köztes stratégiát választ, és néhány jégtörőt vásárol Finnországtól, hogy gyorsabban hozzájusson azokhoz, és ezzel párhuzamosan elkezdje a hajók otthoni építését is. Trump 40 új hajóról beszél, a Parti Őrség 2023-as elemzése szerint elég lenne nyolc-kilenc jégtörő, fele-fele arányban nehéz, illetve közepes hajó a sarkvidéki feladatok hatékony ellátásához. Hargreaves szerint a kanadai hajógyárakat nagyrészt megkímélték a felmerült gazdasági feszültségektől, és a két szomszéd között továbbra is fennáll a közös munka. Az amerikai igény Kanada számára is üzleti lehetőséget teremt, akár a hajóépítésben, akár a technológia átadásában. Várható, hogy a 2024. július 11-én Washingtonban a három ország által létrehozott ICE¹⁵ paktum keretében mielőbb sikerül teljesíteni a Parti Őrség megfelelő jégtörőkkel történő ellátását, ami fontos az Északi-sarkvidékért folytatott nemzetközi versenyben.

KOLUMBIA IS A GRIPENT VÁLASZTOTTA

2025. április 2-án Gustavo Petro kolumbiai elnök bejelentette, hogy az 1980-as évek végétől szolgálatban álló, immár előregedett izraeli Kfir vadászpilóta nélküli repülőgépeket svéd JAS39 Gripen típusúakkal fogják felváltani, és erről a szándéknyilatkozatot is aláírták.¹⁶ A tárgyalások a Saab céggel még folyamatban vannak, így az üzlet várható volumenéről nincs információ. A beszerzendő repülőgépek száma sincs még rögzítve, előzetesen a hírek 16–24 darabról szóltak. A Kfir repülőgépek műszaki kiszolgálása logisztikai nehézségekkel jár, ugyanis azt csak izraeli cégek végezhetik, de a gázai háború miatt Kolumbia megszakította a diplomáciai kapcsolatokat Izraellel. A légierő állományában jelenleg 22 darab Kfir van, azok korábban jelentős szerepet játszottak a kormánycsapatok ellen harcoló gerillacsoportok meggyengítésében, ami 2016-ban elvezetett azok demobilizálásához és a békés rendezéshez. Az átállás a Gripenre feltehetően fokozatosan fog történni, hogy az ország légvédelme folyamatosan biztosítható legyen. Brazília után Kolumbia lesz a második dél-amerikai ország, amely a svéd repülőgépet üzemelteti, és ez az üzleti siker jelentős lökést adhat a Saab számára, hogy további országokban adhassa el ezt a sikertermékét.

AUSZTRÁLIÁNAK LOPAKODÓ BOMBÁZÓ-REPÜLŐGÉPEKRE LENNE SZÜKSÉGE?

Kína nemrég körbehajózta Ausztráliát, ami rávilágított arra, hogy sürgősen szükség van Ausztrália légi és tengeri megközelítési útvonalainak hatékonyabb védelmére.¹⁷ Bármilyen

¹⁵ Icebreaker Collaboration Effort – Jégtörő együttműködés erősítés.

¹⁶ Colombia to replace Kfirs... 2025.

¹⁷ Graham–Cohen 2025.

hatékonyak is a nukleáris tengeralattjárók, az Ausztrália, Nagy-Britannia és az Amerikai Egyesült Államok együttműködése keretében épülő első ausztrál hajók legkorábban hét év múlva érkeznek meg. A légierő azonban jó helyzetben van ahhoz, hogy betöltsse Ausztrália nagy hatótávolságú csapásmérő képességének hiányát, hiszen a tengeralattjárókkal és a hajókkal szemben egyértelmű előnyei vannak a tengeri csapásmérő szerepkörben is. Ausztráliának az F-111 Aardvark típusú repülőgépek 2010-es kivonása óta nincs bombázó-repülőgépe. Ausztrál elemzők¹⁸ szerint az országnak szüksége lenne B-2A Spirit típusú amerikai lopakodó bombázókra, hogy növelhesse elrettentő- és harci képességeit, elsősorban Kína stratégiai kihívását szem előtt tartva. A Spirit a hatótávolság, a hasznos teher és az önálló platform túlélőképessége alapján kiválóan alkalmas lehet Ausztrália képességigényeinek kielégítésére. Nyilvánvaló azonban, hogy komoly akadályokat kellene elhárítani a repülőgép beszerzéséhez. Az Amerikai Egyesült Államok eddig soha nem fontolgatta a Spirit exportálását, tekintettel a korlátozott darabszámba (18 darab maradt a típusból) és a szabadalmaztatott technológiára. Ausztráliának súlyos milliárdokba kerülne néhány repülőgép beszerzése. A repülőgép alkalmas nukleáris fegyverek célba juttatására is, de a jelenlegi ausztrál törvények tiltják ilyen fegyverek birtoklását. A Trump-kormányzat ausztrál kritikusai egy ilyen beszerzést a jelenlegi bizonytalan kapcsolatok miatt vakmerőségnek minősítenének. Az idézett szakértők azonban optimisták, és cikkükben felvázolják a lehetőségeket.

EGYÉB HÍREK RÖVIDEN

2025. április 2-án több helyen módosították az amerikai légierő szabályzatát, és az egyik módosítás szerint a várandós nők – pilóták és egyéb repülési feladatokat végzők – nem repülhetnek az első trimeszter alatt, szemben a 2022-től érvényben lévő eddigi szabállyal, mely szerint külön engedéllyel a várandósság 28. hetéig ezt megtehették. Az új szabályozás alapján azonban a várandós nők az első trimeszter (amikor a vetélés kockázata a legnagyobb) letelte után kérhetik repülésük engedélyezését a 32. hétig. <https://taskandpurpose.com/news/air-force-pregnancy-policy/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 05.)

2025. április 3-án a dél-koreai Hanwha Aerospace vállalat bejelentette, hogy az elmélyülő hadiipari együttműködés keretében Indiával 253 millió dolláros szerződést kötött – a 2017-es megállapodás folytatásaként – újabb 100 darab K9 Vajra-T 155 mm-es önjáró tarack licence alapján történő gyártására. Az indiai Larsen & Toubro cégcsoport az új megállapodás alapján a hazai beépített alkatrészek, rendszerek stb. értékét a korábbi 50%-ról 60%-ra fogja növelni. <https://breakingdefense.com/2025/04/india-to-double-hanwha-self-propelled-howitzer-buy-will-manufacture-locally/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 09.)

2025. április 9-én Pál Jonson svéd védelmi miniszter a BAE Systems Bofors Karlskogában lévő gyárában bejelentette, hogy országa 18 darab új Archer 155 mm önjáró tarackot adományoz Ukrajnának egy tűzérési csomag részeként. A csomag – többek között – öt tűzérfelderítő radarrendszert is tartalmaz majd, és ez az adomány lesz az eddigi legjelentősebb, mert a 2026-ban leszállításra tervezett eszközök összértéke várhatóan eléri a 300 millió dol-

¹⁸ A szemlézett cikk szerzői, akik az Ausztrál Stratégiapolitikai Intézet (Australian Strategy Policy Institute – ASPI) munkatársai.

lárt. <https://armyrecognition.com/news/army-news/2025/sweden-orders-18-new-archer-self-propelled-howitzers-from-bac-systems-as-part-of-largest-military-aid-package-to-ukraine> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 15.)

2025. április 10-én Prabowo Subianto indonéz elnök – miután Ankarában találkozott Recep Tayyip Erdoğan elnökkel – kijelentette, hogy országát érdekli Törökország 5. generációs harci repülőgépének (Kaan) a fejlesztési programja, továbbá szeretne részt venni egy tengeralattjáró közös fejlesztésében is. <https://breakingdefense.com/2025/04/indonesia-eyes-joining-turkish-5th-generation-fighter-jet-program-kaan/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 14.)

2025. április 13-án megérkezett Bulgáriába az első, legújabb változatú F–16V típusú vadászrepülőgép – Európában eddig csak Szlovákia rendszeresítette ezt a változatot –, abból a nyolcból, amelynek beérkezése 2025-ben várható. A későbbiekben a bolgár légierő további nyolc ilyen repülőgépet kap, hogy több mint 30 év után új repülőgépekkel javíthassák a légierő képességeit, illetve kivonhassák a hadrendből a szovjet korból maradt tíz darab MiG–29 és öt Szu–25 típusú repülőgépet. <https://www.flightglobal.com/first-f-16v-arrives-in-bulgaria/162613.article> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 15.)

2025. április 19-én a japán Tengerészeti Önvédelmi Erők két hadihajója – egy aknamentesítő és annak támogató hajója – háromnapos kikötőlátogatásra érkezett a kambodzsai Ream kikötőjébe, ahol külföldi hadihajó még nem tartózkodott azóta, hogy a bázist Kína támogatásával jelentősen kibővítették. Az Amerikai Egyesült Államok és mások aggódnak, hogy a bázis a kínai haderő egyik központjává válhat, és a kambodzsai kormány feltehetően a diplomáciai egyensúly megteremtése érdekében elsőként Japánból, az Amerikai Egyesült Államok szövetségesétől fogadott ott látogatókat. <https://www.japantimes.co.jp/news/2025/04/19/japan/msdf-ships-cambodia/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 20.)

FELHASZNÁLT IRODALOM

- 1998. évi X. törvény a „Gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetőleg megsemmisítéséről” szóló Egyezmény megerősítéséről és kihirdetéséről. Jogtár. <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99800010.tv> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 06.)
- Adamowski, Jaroslaw: *Poland eyes 1 million landmines for borders with Belarus, Russia*. Defense News, 2025. 03. 27. <https://www.defensenews.com/global/europe/2025/03/20/poland-eyes-1-million-landmines-for-borders-with-belarus-russia/> (Letöltés időpontja: 2025. 03. 25.)
- Baldor, Lolita C.: *Soldier becomes first woman to compete in Best Ranger Competition*. Military Times, 2025. 04. 14. <https://www.militarytimes.com/news/your-army/2025/04/14/soldier-becomes-first-woman-to-compete-in-best-ranger-competition/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 15.)
- Barkan – *Autonomous UGV*. Havelsan. <https://www.havelsan.com/en/products/barkan-autonomous-ugv> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 05.)
- Clark, Colin: *New Zealand pledges to double defense spending to modernize ships, surveillance, networks*. Breaking Defense, 2025. 04. 09. <https://breakingdefense.com/2025/04/new-zealand-pledges-to-double-defense-spending-to-modernize-ships-surveillance-networks/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 13.)

- *Colombia to replace Kfirs with Sweden's SAAB Gripen fighter jet.* The City Paper Bogotá, 2025. 04. 03. <https://thecitypaperbogota.com/business/colombia-to-replace-kfirs-with-swedens-saab-glipen-fighter-jet/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 19.)
- Ferran, Lee: *Citing Russian threat, Baltic and Polish defense ministers want out of anti-landmine treaty.* Breaking Defense, 2025. 03. 18. <https://breakingdefense.com/2025/03/citing-russian-threat-baltic-and-polish-defense-ministers-want-out-of-anti-landmine-treaty/> (Letöltés időpontja: 2025. 03. 22.)
- Gatopoulos, Derek: *Greece vows \$27B on defense overhaul centered on high-tech warfare.* Defense News, 2025. 04. 03. <https://www.defensenews.com/global/europe/2025/04/02/greece-vows-27b-on-defense-overhaul-centered-on-high-tech-warfare/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 09.)
- Gosselin-Malo, Elisabeth: *Canada, Finland tout different paths of 'icebreaker diplomacy' with US.* Defense News, 2025. 04. 14. <https://www.defensenews.com/global/europe/2025/04/14/canada-finland-tout-different-paths-of-icebreaker-diplomacy-with-us/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 15.)
- Graham, Euan – Cohen, Linus: *Australia should talk to Washington about buying B-2 stealth bombers.* Breaking Defense, 2025. 04. 16. <https://breakingdefense.com/2025/04/australia-should-talk-to-washington-about-buying-b-2-stealth-bombers/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 19.)
- Helou, Agnes: *Turkish, Egyptian firms team up on unmanned ground vehicle project.* Breaking Defense, 2025. 03. 05. <https://breakingdefense.com/2025/03/turkish-egyptian-firms-team-up-on-unmanned-ground-vehicle-project/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 05.)
- Hitchens, Theresa: *Space Force picks up pace of on-orbit refueling experiments.* Breaking Defense, 2025. 04. 11. <https://breakingdefense.com/2025/04/space-force-picks-up-pace-of-on-orbit-refueling-experiments/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 13.)
- *Joint Statement on Enhanced Defence Cooperation between Norway and the United Kingdom In-Depth Coverage.* Government of Norway, 2025. 02. 20. <https://www.globalsecurity.org/military/library/news/2025/02/mil-250220-govno01.htm> (Letöltés időpontja: 2025. 02. 25.)
- Ruitenbergh, Rudy: *Norway to nearly double its K9 howitzer fleet for around \$534 million.* Defense News, 2025. 04. 04. <https://www.defensenews.com/global/europe/2025/04/04/norway-to-nearly-double-its-k9-howitzer-fleet-for-around-534-million/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 09.)
- Werner, Debra: *An In-Orbit Game of Cat and Mouse: Close approaches prompt calls for communications and norms.* Space News, 2022. 06. 16. <https://spacenews.com/an-in-orbit-game-of-cat-and-mouse-close-approaches-prompt-calls-for-communications-and-norms/> (Letöltés időpontja: 2025. 04. 14.)